

יום שני י' בחשוון תשע"ה

שו"ת סיכום הדף היומי

מייל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

יבמות - ל'

1. אלו ארבעה אופנים למדנו במשניות שבעמוד א' - ובכולם שלשה אחים: ראובן ושמעון נשואים שתי אחיות, ולוי נשוי נכרית?
  - א. מת שמעון, ייבמה לוי ומת - נפלו שתיים לפני ראובן. אשת שמעון [בעבר] יוצאת מזיקה משום 'אחות אשתו'. אשת לוי יוצאת כיון שהיא צרתה. אם לוי עשה באשת שמעון רק מאמר, ומת - אשת לוי צריכה חליצה. [צרתה מדרבנן].
  - ב. רב נחמן דייק מכך: אם לוי לא הספיק לעשות אפילו מאמר, זיקתה ללוי, אינה מחשיבה את אשתו כצרתה. ואשת לוי יכולה אף להתייבם לראובן. וסבר - אין זיקה אפילו כשנפלת לפני אח אחד.
  - ג. מת לוי, ייבמה שמעון ומת - נפלו שתיים לפני ראובן, אשת שמעון יוצאת משום אחות אשה, ואשת לוי [בעבר] - יוצאת כיון שהיא צרתה. אם עשה מאמר ומת - אשת לוי חולצת.
  - ד. כיון שההוראה במשנה הקודמת נתחדשה לתנא באחרונה, חביבה לו והקדימה, ואע"פ שכעת משנה זו מיותרת - משנה לא זזה ממקומה.
  - ה. מת שמעון וייבמה לוי, מתה אשת ראובן, מת לוי - נפלו שתיים לפני ראובן. כיון שאשת שמעון היתה אסורה עליו בנפילתה הקודמת, משום 'אחות אשה' הרי היא אסורה עולמית.
  - ו. רב: כל יבמה שבשעת נפילה א"א לקיים בה יבמה יבא עליה אסורה לעולם.
  - ז. אע"פ שדין זה כבר שמענו מהמשנה - כוונתו לחדש אף באופן שהותרה מאיסורה באותה נפילה, מ"מ אסורה.
  - ח. ואע"פ שבמשנה [לב]. שנינו דין דומה לזה, כוונתו לחדש אף באופן של שלשה אחים שלא נדחתה לגמרי מבית זה בשעת נפילה, כיון שהייתה ראויה עדין ללוי, מ"מ אסורה. ולא אומרים מתוך שראויה להתייבם ללוי, תהיה ראויה אף לראובן לאחר מיתת אשתו.
  - ט. גירש שמעון את אשתו, מת לוי וייבם שמעון ומת - מותר לראובן לייבמה, כיון שנישאה לשמעון לאחר שגירש את האחות, לא הייתה מעולם 'צרת ערוה'. וזה מה שאמרו בתחילת המסכת, וכולן שמתו או נתגרשו וכו'.
2. מה הדין אם שמעון גירש את אשתו רק אחר שמת לוי, האם זיקתה של אשת לוי, מחשיבה אותה כצרת ערוה?
  - א. רב אשי דייק ממשנתנו [ד'] שהיא צרת ערוה ואסורה להתייבם לראובן, משמע - יש זיקה אפילו כשנפלת לפני שנים. לפ"ז, אינו מדייק כרב נחמן במקרה א' [לעיל], ומה שנקטה המשנה שם שלוי עשה מאמר, לאפוקי מבית שמאי הסוברים שמאמר קונה קנין גמור ופטורה אף מן החליצה.
  - ב. רב נחמן לא דייק כך ממשנתנו [ד'] אלא מותרת היא להתייבם ומה שנקטה המשנה 'זו היא', בא למעט כשכנס שמעון את אשת לוי ואח"כ גירש. ממשנתנו משמע שאם הייתה 'צרת ערוה' שעה אחת אסורה עולמית. ובמשנה בתחילת המסכת משמע שאינה אסורה באופן זה. כיצד מתיישב? רבי ירמיה - מי ששנה זו לא שנה זו. ונחלקו המשניות האם מיתת הבעל מפלת ליבום או נישואין הראשונים מפילים. רבא - בפרק א' עיקר החידוש שמותרת אפילו אם נשא את הצרה קודם הגרושין, ובדרך של 'זו ואצ"ל זו' נאמר כאן שמותרת כשנשאה לאחר שגירש. רב נחמן שמיעט מ'זו היא' סובר כר' ירמיה. ורבא כרב אשי.
3. משנה: כל ט"ו העריות אם נתקדשו לאח המת בספק קידושין, או שהיו בספק גירושין ממנו, נשותיו האחרות של המת הרי הן 'ספק צרת ערוה', ומספק 'חולצות ולא מתייבמות'. מהו ספק קדושין? ומהו ספק גירושין?
  - א. ספק קדושין - זרק לה קדושין ברשות הרבים, ספק קרוב לו, ספק קרוב לד' אמותיה שקונין לה.
  - ב. ספק גירושין - אופנים שהגט פסול מדרבנן - א. כתב הבעל בכתב ידו ואין חתומים עליו עדים. ב. יש עליו עדים ואין בו זמן. ג. יש בו זמן ורק עד אחד.
4. מדוע התנא לא הזכיר אף בגירושין אופן של ספק קרוב לו ספק קרוב לה?
  - א. רבה: צרתה של הערוה, הייתה בחזקת היתר לכל אדם משום שהיא צרה. כעת מספק גירושין של הערוה, לא נוציאנה מחזקתה.
  - ב. הקשה אביי: אף בקדושין נאמר, שהצרה בחזקת היתר ליבם לפני שנסתפקו אם נתקדשה הערוה. ונעמידה על חזקתה.
  - ג. ותידעו - שהחמירו בקידושין שלא תתייבם.
  - ד. ואין לומר שזה יבא לקולא באופן שיקדש את אחותה או שיקדשה אחר מן השוק, ויאמרו: מכך שהצרה לא מתייבמת, שהקידושין הראשונים תפסו והשניים לא תפסו [משום אחות אשה, אשת איש] ויבואו להתיר את השניה בלא גט. כיון - שהחליצה מוכיחה שאינה מתייבמת רק משום חומרא.

"אינו דומה השונה פרקו מאה פעמים לשונה פרקו מאה ואחת" (חגיגה ט)